

Risto Piekka Elias Lönnrotin hengessä

Yhteiskunnassa vahvasti vaikuttaneen Risto Piekan ohjenuorana on Sammattiseuran ja Paikkarin torpan tukiyhdistyksen puheenjohtajana Sammatin merkkihenkilön Elias Lönnrotin henkisen ja kulttuurisen perinnön vaaliminen ja säilyttäminen elävänä. Perinnettä hän välittää muun muassa pienille koululaisille.

Risto Piekka ja piippu. Taustalla upea näkymä Kirnusjärvelle.

TAPAAK AVASSA pitkän uran tehneen, vuonna 2007 puheenjohtajuudesta eläkkeelle siirtyneen Risto Piekan, 66, ja hänen viehättävän Kaisa-vaimonsa heidän mökillään Sammatin Kirnusjärven rannalla. Ruskeasta hirsimökistä on avaran niemen päällä upea näköalan Kirnusjärvelle.

Pariskunta sanookin mökin olevan juuri heille sopiva oma ”pesä”. Noudattaneeko pienehkö, kodikas mökkikin Elias Lönnrotin ”mahtailematonta” perintöä. Paikka on lohkaistu Piekan sukutilasta, jonka hänen isoisänsä osti 1900-luvun alussa. Risto Piekka muistaa perinteisen maatilanelämää.

– Lapsuus oli onnellista aikaa ja aikamoinen idylli monessa mielessä. Toki aika oli 1950–60 -lukuilla toinen, hän sanoo.

PIEKKA KÄVI kansakoulun Sammatisissa ensimmäisellä luokalla uuden koulun valmistuttua vuonna 1955. Ylioppilaaksi hän valmistui Lohjan yhteislyseosta, ja opiskeli Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa valtiotieteiden maisteriksi. Välillä hän kävi armeijan ja tuli sieltä reserviin upseerina.

Hän oli vuosia poissa Sammatisista, vaikka kävi siellä toki kesäisin. Miten Sammatti on muuttunut?

– Paljon. Elinkeinorakenne on tänään ihan toinen kuin silloin. Sammatti oli maa- ja karjatalousyhdyskunta. Nyt täällä näkee moderneja asuinalueita. Kesäasukkaiden määrä on lisääntynyt, ja erityisesti niin sanottujen kakkoskotien osalta, Piekka vastaa.

Samalla hän korostaa, että tämä on vain ulkoinen

muutos.

– Sammatti on aikamoinen poikkeus kunta- tai nykyään kaupunginosakentässä. On ollut kultalusikka suussa, että on täällä syntynyt, koska Sammatisissa on syntynyt ja kuollut sellainen merkkihenkilö kuin Elias Lönnrot (1802–1884). Sammatisissa näkee yhä hänen pysyviä muistomerkkejään, kuten kadun nimissä Lönnrotintie, Paikkarintie, Torpantie ja Lammintie.

Elias Lönnrotista muistuttavat myös lähekkäin sijaitsevat, historiallisen kokonaisuuden muodostavat Paikkarin torppa, Miinan mökki ja Lammin talo. Elias Lönnrotin kansakoulu toimii nykyisin kirjastona, ja Työtehoseuran Lönnrot Opistona.

Puukirkossa keskellä kylää moni asia muistuttaa hänestä, kuten hänen lahjoittamansa alttaritaulu, seinällä

oleva hautausohjelma ja muistopaasi hautausmaalla. Lönnrot myös saarnasi kirkossa yli kymmenen vuotta maallikkosaarnaajana, ja osallistui kirkon korjauksiin.

– Se osoittaa pysyvyyttä ja asennetta elämän juoksun kestävyteen, että halutaan säilyttää tämän kaltaisen Suomen historiaan merkittävästi vaikuttaneen henkilön perintö ja hänen kättensä jäljet näkyvissä, Piekka suitsuttaa.

PIEKAN OLLESSA Akavan puheenjohtajana Akavassa tehtiin analyysi Suomen kunnista.

– Totesimme jo silloin, että kuntarakenne on täysin elinkelvoton. On hyvä asia, että Sammatti teki aikanaan yksimielisesti päätöksen liittyä Lohjaan.

Sammatti oli mukana monissa kuntaliitoskaavai-

luissa, joissa Lohja oli keskeinen kunta.

– Edessä oli investointeja, jotka olivat käytännössä mahdottomia ilman suurta velkaantumista. Toisaalta vuoden 2009 ja sen jälkeisissä liitoksissa päädyttiin 1400–1500-luvun tilanteeseen, jossa koko alue oli Lohjaa, josta kunnat aikanaan erkaantuivat itsenäisiksi.

Kuntaraja on Piekan mielestä monessa mielessä teennäinen ja hallinnollinen.

– Ei kuntarajojen pohjalta yhteiskuntaa kehitetä vaan kuntaraja on väline. On upeaa, että Lohjaa kehitetään kokonaisuutena, ja että sammatilaisilla on periaatteessa kaksi kotiseutua.

Kuntaliitoksesta huolimatta Piekan kokemus on se, että sammatilainen identiteetti on erittäin vahva.

– Sammatti on osa Lohjaa, mutta kysyt keneltä vaan kaupan kassalla, mistä olet kotoisin, niin vastaus on aina Sammatisista.

Tähän Piekka yhdistää erilaisten symbolien merkityksen. Sammatin kunnan

vaakunasta tehtiin kotiseutuvaakuna, jonka käyttöoikeus luovutettiin Sammattiseuralle. Seura laati käyttöohjeet vaakunan käytölle. Vaakuna näkyy nyt muun muassa seuran viirissä sekä kesämökkien ja vakituisten asutuksen lipputangoissa.

YHDISTYKSEN ”OTSAAAN” on kirjoitettu sanat Sammatti ja Elias Lönnrot, Piekka kirjoittaa toimittamassaan seuran julkaisemassa kirjassa ”Miinan mökki Sammatisissa”.

– Seuralla on selkeästi kaksi tavoitetta ja tarkoitusta: Elias Lönnrotin mittaamattoman perinnön säilyttäminen ja ylläpito sekä toimiminen yhteysvälineenä sammatilaisien ja suvisammattilaisien välillä. Niiden perusteella määräytyy toiminta Sammatin, nykyisin myös Lohjan kaupungin ja koko Suomen parhaaksi, puheenjohtaja Piekka korostaa.

Luonnossa viihtyneen Elias Lönnrotin merkitys on paikallinen, valtiollinen ja kansainvälinen. Monitaitoinen Lönnrot oli muun muas-

Kaivotekniikka Mustonen Oy
0400 471 567

sähköposti: kaivotekniikka@elisanet.fi
www.kaivotekniikka.fi

- Porakaivot (poraus, asennus, huolto)
- Maalämpökaivot (poraus, asennus, huolto)
- LVI-työt • Sähkötyöt • Pumppulaitteet

45 vuoden kokemuksella.
Poraus omilla koneilla.

Kaivotekniikka Mustonen Oy

PROTEESITYÖT

NOPEASTI JA KIVUTTOMASTI

Soita ja varaa maksuton tarkastusaika

010 271 5100

– Teemme myös kotikäyntejä

Erikoishammasteknikko Ossi Vallemaa, Gsm 050 553 3050

Keskustan Erikoishammasteknikot

Asemantie 1, Nummela - Takkointie 7, Karkkila - Hämeentie 7 ja Porkkalankatu 7, Helsinki

Asunnonvälitystä

Syksyn palkkiotarjous:

Osakkeet 3 400€,

Kiinteistöt 4 300 € sis. alv.

Asunto Atejlee Oy LKV
Jesse Hassinen
Yrittäjä, LKV, KIAT
p. 040 725 4924
jesse@atejlee.lkv.fi

Ei kuluja ellei kauppa!

sa suomen kirjakielen toinen isä, kansalliseepos Kalevalan luoja, sanakirjojen tekijä, ensimmäisen suomenkielisen aikakauslehden päätoimittaja, lehtien kirjoittajavieras, kasvitieteilijä ja lääkäri.

Piekkä arvostaa häntä erityisesti kansallisuusaatteen herättäjänä sekä yhteisen, tieteelliseen työskentelyynkin soveltuvan suomen kielen luoja, ja lopulta Suomen itsenäisyyden ja kansalaisjärjestöjen muodostumisen mahdollistajana.

– Hän lähti vaikeista oloista, koulutti itsensä maailmankuuluksi, ja oppi, kuinka paljon on itsestä kiinni, mitä tekee. Hänen työnsä on ollut aivan uniikkia. Hän oli ollut aivan uniikkia. Hän oli ollut aivan uniikkia. Hän oli ollut aivan uniikkia.

PIEKAN KALENTERI täyttyy vapaaehtoistoista Sammatin lisäksi muun muassa Suomen Kotiseutuliitossa ja vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä.

– Työmarkkinapolitiikassa ollessani olin töihin sidoksissa 24 tuntia vuorokaudessa. Nyt kun on mahdollisuus vapaaehtoistyöhön, ja olen saanut olla terve ja hyvässä kunnossa, niin miksen tekisi.

Piekkä korostaa vapaaehtoistyössä kuten Sammat-

tiseurassa ja Paikkarin torpan tukiyhdistyksessä hyvän yhteistyön merkitystä asioiden aikaansaamisessa.

– Minulla on näissä hommissa erittäin hyvä tiimi hallituksissa. Jos et itse antaudu täysillä mukaan, moni asia jää tekemättä, joka olisi pitänyt tehdä.

TEKSTI: Jouni Suolanen
KUVAT: Jouni Suolanen ja Kari Uittamo

Sammattiseura tekee nuorisotyötä järjestämällä muun muassa kulttuuriretkiä koululaisille. Risto Piekkä kertomassa tarinoita ihaillemastaan Elias Lönnrotista Sammatin koulun kuudennen luokan oppilaille.

Sammattiseura edistää Miinan mökin ja Paikkarin torpan hoitoa

SAMMATTISEURA ON omistanut Miinan mökin vuodesta 1971. Mökki tuli lahjoituksena Eliaksen vanhemman veljen Henrik Johan Lönnrotin suvulta. Henrik Johanin kotitalossa asui myöhemmin hänen Miina-tyttärensä, joka toimi setänsä Elias Lönnrotin kotiapulaisena vuodesta 1854 tämän kuolemaan saakka. Mökki oli luonteeltaan aurinkoiseksi kuvatus Miinan vanhuudenkotina.

Kesäisin mökissä pidetään muun muassa sammattilaisten ja suvisammattilaisten käden jälkien esittelyä taide- ja käsityönäytelyissä.

Sammattiseura on peruskorjannut mökin. Sen ympäristö on siistitty, puita kaadettu, ikkunat korjattu ja eko-komposti hankittu. Tänä vuonna on korjattu sähköt ja uusittu katto. Mökin kunnan pitäisi nyt olla hyvä.

Sammattiseuralla on moninaista toimintaa toimintakalenterin ylläpidosta mediayhteyksiin ja itsenäisyyspäivän järjestämiseen. Puheenjohtaja Risto Piekkä puhuu ja kirjoittaa vieraskynänä ja kolumneja valta-lehtiin, joissa välittää viestiä muun muassa kotiseutu- ja vapaaehtoistyön merkityksestä sekä Elias Lönnrotista.

– Olemme halunneet saada nuoria mukaan ja tukea esimerkiksi Sammatin koulua ja harrastustoimintaa ja Miina-palkinnolla Sammatin VPK:n nuorisotoiminnalle. Haluamme siirtää Elias Lönnrotin perintöä sukupolvelta toiselle aidossa muodossa.

MUSEOVIRASTO TEKI päätöksen lopettaa Elias Lönnrotin syntymäkodin Paikkarin torpan museotoiminnan vuodesta 2012 lähtien. Saman vuoden lokakuussa perustettiin Paikkarin torpan tukiyhdis-

tys, jossa on mukana lukuisia valtakunnallisia järjestöjä, joiden henkilöjäseniä on yhteensä lähes 34 000. Viimeisimpänä mukaan tuli heinäkuussa Suomalainen lääkäriyhdistys Duodecim.

Vuoden 2014 alusta lukien museoviraston hallussa olleet museot siirtyivät osin Senaattikiinteistöille, osin Metsähallitukselle. Paikkarin torppa siirtyi Senaattikiinteistöille ja luokiteltiin niiden 18 museon joukkoon, jotka kuuluvat kansallisomaisuuteen. Museon aukiolosta on huolehtinut kesäaikaan Lohjan kaupunki. Tuki ry on hankkinut opastoinnin tukemiseksi kymmenen vapaaehtoista opasta.

– Teemme kehitystyötä yhdessä Lohjan kaupungin kanssa. Arvostan Lohjan kaupungin ylittä virkamiesjohtoa ja erityisesti kaupunginjohtajaa sekä poliittista johtoa Paikkarin torpan merkityksen ymmärtämisestä, Tuki ry:n puheenjohtaja Piekkä kiittelee. Samoin sanoin hän kiittää Museoviraston johtoa.

Tuki ry esittää selkeää kehittämissuunnitelmaa Paikkarin torpan toiminnan turvaamiseksi, kuten matkailumajan ja sisätilojen peruskorjausta, ympäristön kunnostamista, ulkorakennusten kunnostamista, Sampomäen kuntoon laittoa ja saunarakennuksen käytön suunnittelua.

Tukiyhdistys toivoo, että Lohjan kaupunki saisi käytävissä neuvotteluissa mahdollisimman pian Paikkarin torpan alueen pitkäaikaisella vuokrasopimuksella ja hoitaisi käytännön museotoimintaa. Piekkä pitää tärkeänä paikallisen toimielimen synnyttämistä mahdollisimman nopeasti huolehtimaan käytännön asioista ja koordinoimista.

Monenlaisia mielitekoja samalla käynnillä!

Maistuva kotiruokailounas arkisin

Herkulliset hampurilaiset

rolls express

VEIKKAUS

Neste Oil Pusula

Teija Mesimäki Oy, Puh. (09) 2266 178
Lehtolantie 1, 03850 Pusula
ma-pe 6.30-20.30, la 8-20, su 10-20

Nuorekas hymy Tähtihampaasta!

Lokakuussa annamme lahjaksi **Apteq plus** hammashoitotuotteita jokaiselle joka tulee hammaskivenpoistoon tai hampaiden tarkastukseen.

Kauppatie 5-9 Lohja, 019-343 333
www.lohjantahtihammas.com, olemme auki iltaisin sekä lauantaisin.

CAB LINE

0500 474 636

TILAUSAJOA PIENOISLINJA-AUTOILLA

Käytössänne lisäksi
TILATAKSI 1+8
FARMARITAKSI 1+4

Meiltä myös
rengashotelli Lohja
palvelut Muijalassa

Asiakkaidemme kesken arvotaan yllätyslähjä!
Palauta kortti autoihimme tai rengashotelliimme.
Nimi ja puhelinnumero
Arvo n. 200 e. Voittajaan otetaan yhteyttä henkilökohtaisesti
Palautus 31.12.2014 mennessä

Mersumies.fi

EDUSTUSLUOKAN MERSUT PALVELUKSESSASI